

Uwaga zagrożenie!

Niedługo upragnione wakacje. Będziemy jeździć środkami komunikacji, wypoczywać na obozach, przebywać na koncertach itp. W tym czasie zachować należyty rozsądek i zapobiegać różnym możliwym przypadkom chorób przenoszonych w zbiorowiskach ludzkich. Jedną z takich chorób jest wszawica. Wydawałoby się, że obecnie jest ona zjawiskiem rzadkim. Kojarzymy ją najczęściej z biedą, patologią i ubóstwem. Niestety, choroba wciąż daje o sobie znać, często także u osób, które nie narzekają na swój status społeczny i materialny. Wynika to z faktu, że bardzo łatwo się nią zarazić. Chociaż sposób walki z wszawicą jest o wiele łatwiejszy, szybszy i skuteczniejszy niż kiedyś, należy być zawsze czujnym.

Czym jest wszawica?

Wszawica należy do chorób pasożytniczych wywoływanych przez wszy – niewielkie owady o rozmiarach kilku milimetrów. Posiadają bardzo sprawne odnóża, zaopatrzone w pazurki czepne, dzięki czemu potrafią szybko się poruszać wzdłuż włosa czy włókna tkaniny i sprawnie przemieszczać się, zmieniając żywicieli, jak rękawiczki (w ciągu 1 minuty pokonują 23 cm). Posiadają kłująco-ssące narządy gębowe, które ułatwiają im nakłuwanie skóry i wysysanie krwi, którą się żywią. Wesz ludzka ma szaro-białą lekko różową barwę i żyje tylko 32 dni, jednak wystarczy jedna sztuka, aby skutecznie doprowadzić w ciągu miesiąca do choroby. Samice (które są większe od samców) mogą w ciągu życia złożyć ponad 300 jaj (zwanym gnidami, które wyglądają jak przezroczyste, małe, owalne kropelki żelu), z których po około 8 dniach wylęgają się wszy, aby po 17-18 dniach złożyć kolejne jaja. Gnidy są przyklejane do włosów specjalną substancją (zwaną cementem), nierozpuszczalną w wodzie, przez co bardzo trudno je usunąć.

Skąd się biorą wszy?

Są one najczęściej przenoszone są przez dzieci i młodzież, przebywającą każdego dnia w dużych skupiskach ludzkich, przez co mają ze sobą bezpośredni kontakt fizyczny. Na koloniach, obozach, w schroniskach itd. dzieci i młodzież chętnie dzielą się zabawkami, odzieżą, grzebieniami, szczotkami, klamerkami i gumkami do włosów (szczególnie dziewczynki) itp. Często śpią obok siebie, co również sprzyja łatwemu przenoszeniu wszy. Poza domem młodzi ludzie często nie przejmują się szczególnie zasadami higieny i nie zdają sobie sprawy z zagrożenia. Osoby dorosłe zarażane są głównie przez własne dzieci, chociaż mogą też złapać wszy podczas zbiorowych imprez, zakupów w galerii, w kinie, w pociągu czy podczas korzystania z zatłoczonych środków komunikacji miejskiej. Wszy mogą znajdować się na oparciach, na fotelach, narzędziach fryzjerskich, dentystrycznych, w poczekalniach, autobusach, pociągach itp.

Jak rozpoznać wszawicę?

Każdy przypadek swędzenia skóry głowy może być sygnałem, że mamy wszy we włosach, dlatego nie należy go lekceważyć, chociaż pojedynczy egzemplarz tego szkodnika jest bardzo trudny do wykrycia. Jeśli zauważymy wszy i gnidy, należy bezzwłocznie przystąpić do ich unicestwienia. Na skórze, na skutek ukłucia owadów, występuje zaczerwienienie. Powstają też

grudki i bąble, czemu towarzyszy silny świąd. Pod wpływem drapania (często mimowolnego) ulegają one przekształceniu w przeczosy, nadżerki oraz ropnie. Aby zapobiec inwazji wszy, objawy w postaci świądu i wyczuwalnych pod palcami grudek należy natychmiast poddać wnikliwej obserwacji. Wszy najczęściej lubią zadomowić się za uszami, w okolicy potylicznej, ciemieniowej oraz skroniowej, ponieważ jest tam najcieplej. Szukając gnid, należy rozpoczynać właśnie w tych miejscach.

Jak zapobiegać wszawicy?

Jeśli wykryjemy obecność wszy odpowiednio wcześnie, możemy zapobiec rozwojowi wszawicy domowymi sposobami. Najlepiej jest wypłukać głowę octem spirytusowym lub jabłkowym i dokładnie wyczesać włosy za pomocą specjalnego, gęstego grzebienia. Warto pozostać kilka dni w domu, aby nie zarażić innych osób. Dobrze jest dla pewności powtórzyć tę kurację po dwóch tygodniach, ponieważ tyle właśnie czasu potrzebują gnidy, aby przeobrazić się w postać dorosłą.

Jak sobie poradzić?

W każdej aptece można zaopatrzyć się bez recepty w specjalny płyn. Odpowiednie środki może też przepisać lekarz. Leczenie przebiega w trzech etapach:

- Pierwszym krokiem jest zastosowanie preparatów chemicznych, które niszczą pasożyty.
- Drugi krok polega na wyczesywaniu i usuwaniu gnid.
- W trzecim kroku należy często myć włosy a ponadto przeprowadzać regularną kontrolę.

Przy zwalczaniu wszawicy najczęściej stosuje się 1% permetrynę w postaci szamponu lub kremu, który wciera się w skórę głowy i pozostawia na ok. 10 minut. Po tym czasie należy preparat zmyć i dokładnie wyczesać włosy gęstym grzebieniem, aby pozbyć się gnid. Można też zastosować 1% heksachlorocykloheksan w postaci emulsji, żelu, szamponu, kremu lub pudru. Należy go pozostawić na włosach na 12 do 24 godzin. Po tygodniu trzeba kurację powtórzyć. Ważne jest, aby leczeniu zostali poddani wszyscy domownicy, bez względu na to, czy zostali zarażeni, czy też nie. Środki na wszawicę należy stosować ściśle według zaleceń umieszczonych w instrukcji, ponieważ mogą podrażnić skórę. Istotne jest także dokładne wyczesywanie włosów w celu pozbycia się gnid, ponieważ żadne preparaty nie usuwają jaj, ani larw wszy. W profilaktyce wszawicy bardzo ważną rolę odgrywa higiena osobista oraz informowanie środowiska o każdym przypadku jej wystąpienia. Warto na czas przebywania w większym skupisku ludzi wiązać włosy przy głowie, aby zminimalizować ryzyko zarażenia od innych. Warto również systematycznie (np. raz w miesiącu) sprawdzać profilaktycznie skórę głowy.

Pamiętajmy!

Ryzyko powstania wszawicy minimalizują prawidłowe nawyki higieniczne i przede wszystkim niekorzystanie z przedmiotów osobistych należących do innych osób (grzebieni, szczotek, czapek, kapeluszy, bielizny, ręczników, ubrań itp.).

Zródło:

<https://www.wapteka.pl/blog/arttykul/wszy-i-wszawica-jakie-sa-objawy-i-jak-zapobiegac#entry-text-content>